

# חגיגה בעמורה: חוטאים בשמחה

## גיורא מנור

**"עמורה" מאת עידו תדמור**

**ביצוע: עידו תדמור - הלהקה**

**פס קול - צחי פטיש**

**עיצוב תאורה: יעקב ברסי**

**עיצוב תלבושות: עידו תדמור, אלון אבידן**

העיר עמורה המקראית, תאומתה של סדום החוטאת, מעולם לא הצטיירה בעיני כמקום עליו וצבעוני. משום מה הייתי סבור - אולי לא בצדק - שחוטאיה הם אנשים חמורי-סבר, רשעים גמורים, וכאלה על-פי רוב אינם מאושרים כלל. עידו תדמור, ללא ספק אחד מאנשי המחול המובילים בארץ, התגבר על כל הקשיים, ויצר ללהקה, המונה במופע זה 16 רקדנים ורקדניות, מופע עתיר דימויים, צבעוני מאוד, מלא שמחת חיים. התנועה על-פי רוב נמרצת, יש הפתעות בימתיות שונות ועידו עצמו רוקד נפלא, אבל אין הפעם פער בינו לרקדניו כפי שהיה במופעים קודמים של להקתו. שולחנות נעים, וכיסאות חגיגיים ופודיומים ההופכים לבריכות מים, ו"מקלחת" ממעל מרטיבה את הרקדנים (מקלחת שהיא כבר כמעט מסורת אצל תדמור) - חוברים יחד ליצירת שטיח נע צבעוני ומרהיב. כאמור, שמח בעמורה. את פס הקול המלווה עיצב צחי פטיש, את התאורה הכוריאוגרף עצמו, ויחד עם אלון אבידן גם את התלבושות, שהן הסמרטוטים האופנתיים של תקופתנו. בין המבצעים, רקדנים מוכרים ומנוסים, כמו נעמה קריסטל, ארי פסטמן, אלון אבידן וריצ'ארד אורבך. ושמות פחות מוכרים, כהדר גולדשטיין, ענת גיסין, נאוה יעקובי, אורנית מרק, רעות פדהאל, רותם ריטוב, אביגיל רובין, ענת שפירא, אורן טישלר, יוני סוטחי ושלומי רואימי. עידו תדמור הוא בהחלט "ראשון בין שווים", ולא כוכב בודד בחבורה. בכך הוא הפנים לקח מעבודותיו הקודמות, שגם הן היו מבריקות, אבל נעו סביבו, כרקדן מעולה. זה מופע, שמבקש לראותו יותר מפעם יחידה, כי הוא עשיר בפרטים יפים, צורות משתנות, הפתעות של שנייה, ובכלל מרקם תנועתי עשיר (כפי שהמפרסמים נוהגים לכתוב על אבקות מרק).

משמיע קריין שורות מפרק ג' בספר קהלת וקולבן משנה ומדגיש: " (אין) לכל זמן, (ו)אין) עת לכל חפץ תחת השמיים...". קולבן כופר בתפיסת הזמן האלוהית כפי שבאה לביטוי בקהלת. ביצירתו, האדם הוא שיוצר ומכתיב את תבנית הזמן. ספר קהלת הוא הספר היחידי בתנ"ך המציג תפיסת זמן מחזורית ולא ליניארית, כמו זו שבספר בראשית בתיאור בריאת העולם, שם לזמן יש גם תכלית. הריקוד מתכחש לפירוש המסורתי של הזמן המחזורי שאין לו תכלית, כפי כשבא לידי ביטוי בספר קהלת. כוריאוגרף ישראלי אחר שהשתמש בפסוקים אלה מספר קהלת, אם כי בשפה האנגלית, הוא רמי באר בריקוד "זיכרון דברים" (1994). אצל באר צירוף החזרות על תבנית התנועה, הנפילות וכבדות התנועה יחד עם המלים "לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמיים..." מבטאים ייאוש וחוסר האונים של הפרט מול סדרי עולם. לעומתו, עושה קולבן שימוש בפסוקים אלה כאמצעי ביטוי לתיאור היבט נוסף של זמן, זמן ליניארי שבו האדם משנה סדרי עולם.

תודעת הזמן של קולבן, הנרמזת כבר בשם הריקוד, מוגבלת לתפיסות זמן שונות בתרבות ובחברה המערבית, אך גם מושפעת ממנה. קולבן משלב זמן היסטורי, זמן אישי וזמן ייחודי לקהילה מסוימת, יחד עם מגוון תבניות הזמן: הפסיכולוגי, המכני הווירטואלי - היוצרים יחד את הסיפר של המחול הנרקד על סף המאה ה-21. הרקדנים משלבים יכולת טכנית גבוהה עם כושר הבעה, המשתלבים יחד כדי להציג זמן שאינו מעניק חירות, אלא משעבד את הפרט המנסה לדחוס כמה שיותר חוויות והתנסויות לפרק חיים. קולבן בוחר לא להתמודד עם מבני זמן בתרבויות שונות מזו של המערב, ומתמודד עם מושג הזמן המושפע מן המהפכה הטכנולוגית בצורה מוגבלת המודגמת רק על-ידי השימוש במצלמת הווידאו. האם יושפע חיתוך הזמן - שהיה מחולק בתנ"ך לאשמורות, מאוחר יותר לשעות, ולדקות - על-ידי ההתפתחויות הטכנולוגיות שאנו עדים להן על סף המילניום השלישי? האם זה יביא להשפעה על איכות הזמן שלנו או על הדרך שבה אנו נתמודד איתו?

ולא נוגע ברצפה. תמונה זאת מרמזת על סופה של אשליה, ואולי אף על מוות.

נושא המוות שזור בקטע העוסק בזמן פסיכולוגי, בעל סממנים אוטוביוגרפיים של הכוריאוגרף. אירועי העבר מסתננים לזמן הווה כאשר קולבן הילד נכנס לבמה, מנגן בכינור את השיר "Happy birthday". הנגינה שבתחילה היתה משובשת כשל תלמיד מתחיל, משתפרת. הוא מניח את הכינור במרכז הבמה ורוקד לפניו, מספר/רוקד על אביו שנפטר. קולבן עושה שימוש דו-משמעי בפירוש המילה "נפטר", המורה על "מוות", מצד אחד ומצד שני, מורה על הסתלקות האב מגופו החולה, היחלצותו מיסורי מחלתו, השתחררותו מכאביו ופרידתו מבנו. כשמגיח מבין הקלעים צעצוע מכני המנגן שוב את נעימת השיר "יום הולדת" שניגן קודם קולבן הילד, נע אחריו קולבן בצעדים מדודים, שם אותו בכיס ויוצא מהבמה.

בקטע לירי מעודן מתנועעת רקדנית לבדה על הבמה כשרקדן אחר מצלם אותה בווידיאו, ודמותה המוכפלת משתקפת על המסך האחורי. החומר התנועתי ואיכות הריקוד, ללא סיוע תלבושות או אביזרים, מבטאים מצב וירטואלי, שבו מתערבבים מציאות ואשליה. אי-אפשר יותר להבחין בין הרקדנית לבין השתקפויותיה. שימוש באביזר נעשה בקטע שבו רוקדות שלוש רקדניות עם ספסל, ריקוד מהיר ומסוכן הדורש דיוק תנועתי רב. כשאחת הרקדניות נותנת סימן, מזיזות האחרות את הספסל, תוך שהן נעות במהירות. מצד אחד הן מנסות להילחם בזמן אבל בו בזמן הן גם עבדיו. הן עולות על הספסל, רוקדות עליו, מתקרבות ומתרחקות ממנו עד שרקדנית אחת דוחפת את השתיים החוצה ונשארת לבדה לרקוד עם קולבן, שנכנס לבמה. הם מניחים את הספסל כשקצהו האחד נשען על מוט בפתח שבירכתי הבמה, וקצהו השני מוטה בשיפוע לעבר הקהל, כאילו היה מגלשה. הם מטפסים ומחליקים ותוך כדי כך הם מסירים דף מלוח שנה תלוי. אבל, בכל פעם שהדף נתלש שוב חוזר ומתגלה התאריך 1.1. כמו באירוע טראומטי, יש כאן התייחסות לזמן שלפני ולזמן שאחרי, ואי-אפשר, בעצם, לגעת ברגע מסוים של הזמן.

רקדן אחד מכתוב לקבוצת רקדנים את קצב תנועתם באמצעות תקתוק המטרונום, שאת מהירותו הוא משנה מפעם לפעם. באותו זמן